

Priprema izvedbe i edukativno predstavljanje klavirskog ciklusa Josipa Kaplana "Istarski kvadri"

Holi, Lucija

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:429592>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-13**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Muzička akademija u Puli

Odsjek studija glazbene pedagogije

LUCIJA HOLI

**PRIPREMA IZVEDBE I EDUKATIVNO
PREDSTAVLJANJE KLAVIRSKOG CIKLUSA JOSIPA
KAPLANA „ISTARSKI KVADRI“**

Završni rad

Pula, 25. rujan 2023.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Muzička akademija u Puli
Odsjek studija glazbene pedagogije

LUCIJA HOLI

**PRIPREMA IZVEDBE I EDUKATIVNO PREDSTAVLJANJE
KLAVIRSKOG CIKLUSA JOSIPA KAPLANA „ISTARSKI
KVADRI“**

Završni rad

JMBAG:6019832103030829535, Lucija Holi, redoviti student

Studijski smjer: Glazbena pedagogija

Predmet: Klavir

Mentorica: Vesna Ivanović Ocwirk, umjetnički savjetnik

Komentorica: Lada Duraković, prof.dr.sc.

Pula, 25. rujan 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Lucija Holi, kandidat za prvostupnika
_____ ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad
rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da
se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija.
Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljeni način,
odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija
autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi
rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

_____

U Puli, _____

IZJAVA O KORIŠTENJU AUTORSKOG DJELA

Ja, Lucija Holi dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj Završni rad pod nazivom Priprema izvedbe i edukativno predstavljanje klavirskog ciklusa Josipa Kaplana „istarski kvadri“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____

Potpis

_____

Sadržaj

UVOD	7
ŽIVOT SKLADATELJA	7
UMJETNIČKA INTERPRETACIJA	11
Dinamika i boja	11
Puls i tempo	13
Agogika.....	14
Akcentuacija	15
Artikulacija	16
Fraze	16
Pedalizacija	17
ZAVRŠNI DIO OSVRTA	18
ZAHVALE	18
LITERATURA	19
SAŽETAK	20
SUMMARY	21

UVOD

Ciljana skupina kojoj se nastoji predstaviti završni rad su učenici jedne školske institucije. Primarni fokus stavlja se na edukaciju učenika u glazbenim školama, a uz njih tema je prikladna i za djecu na satu glazbene kulture i glazbene umjetnosti. Izlaganje rada će biti koncipirano kao spoj teorije i prakse.

Primarni naglasak bit će stavljen na izvedbu ciklusa *Istarski kvadri* na klaviru. Rad je potkrijepljen teorijskim činjenicama. Smjestit ću skladatelja u povijesni kontekst, navesti podatke o njegovom životopisu i skladateljskim djelima. Bit će spomenute i karakteristike djela *Istarski kvadri* te istarska ljestvica koja je dio istarske tradicije. Rad sadržava puno slika i primjera koji će čitatelju približiti ovu tematiku.

ŽIVOT SKLADATELJA

Slika br. 1, skladatelj Josip Kaplan

Skladatelj, zborovođa i glazbeni pedagog Josip Kaplan rođen je u Krškou u Sloveniji 1910. godine. Diplomirao je fagot na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, a nakon toga završio je i studij kompozicije u Ljubljani. Tijekom života djelovao je kao zborovođa i nastavnik u glazbenim školama u Jajcu, Banjoj Luci, Novoj Gradiški i Puli. Više od 20 godina boravio je u Lovranu i Rijeci gdje je kao profesor, radio je u više obrazovnih institucija.

Njegov je skladateljski rad bio usredotočen na tradiciji. Inspirirala ga je folklorna baština, ljepote prirode i dječji svijet. U čast njegovom dugogodišnjem

angažmanu u Hrvatskom primorju, po njemu ime nosi riječki pjevački zbor mladih. (Grgurić i Marić, 2012).

Kaplan je svojim životom i stvaralačkim radom bio u velikoj mjeri vezan uz Istru. Poseban je doprinos dao Puli. Opisujući okolnosti u kojima je mladi glazbenik doselio u taj grad, Duraković (2010) navodi da je nakon Drugog svjetskog rata postojao veliki problem u obrazovanju mladih u Istri. Veliki dio stanovništva u to vrijeme bio je nepismen i nije poznao hrvatski jezik. Iz tog razloga se 1948. godine u Pulu preselila Učiteljska škola „Viktor Car Emin“ koja je prethodno djelovala u Opatiji. U toj školi Kaplan se zaposlio kada mu je bilo 30 godina. Također, važno je spomenuti da je bio i suosnivač pulske Glazbene škole, uz mnoge druge tada aktivne pulske glazbenike. U glazbenoj školi honorarno je predavao solfeggio i klavir. Također, u Puli je vodio i zbor „Matko Brajša Rašan“ koji djeluje i danas (Duraković, 2010).

Došavši u Istru, dobro se prilagodio načinu života i tradiciji te sredine što između ostalog pokazuju njegovi brojni uspjesi i osvojene nagrade. Kako sam Kaplan navodi u jednom pismu, ovo je podneblje uvelike utjecalo na njegov skladateljski opus: „Moj dosadašnji boravak u Istri, iskustvo i dugogodišnje poznanstvo s Ronjgovom, i divni ljudi ovog dijela naše zemlje imali su presudan utjecaj na moj stvaralački rad koji se pretežno bazira na istarskom melosu“ (Grgurić i Marić, 2012, 195).

Nakon djelovanja u Puli, Kaplan je bio aktivan u Rijeci gdje se 1959. zaposlio kao nastavnik u Učiteljskoj školi. Ta je škola nekoliko godina kasnije ukinuta pa je Kaplan postao profesor novootvorene Pedagoške gimnazije te profesor Muzičke škole „Ivan MatetićRonjgov“ u Rijeci gdje je djelovao do umirovljenja. Tu je predavao brojne, pretežito teorijske predmete, a uz to bio je i vanjski suradnik na katedri za predškolski odgoj i razrednu nastavu na riječkom teorijsko-pedagoškom odjelu zagrebačke Muzičke akademije gdje je predavao kontrapunkt. U Rijeci je osnovao i glazbeni tečaj pri KUD-u „Mladost“ te je istodobno djelovao i kao nastavnik harmonike. Uz spomenuto, bio je i suradnik Muzičke naklade Zagreb. Velike je uspjehe ostvario i kao zborovođa. Vodio je pjevački zbor Učiteljske škole, zatim Pedagoške gimnazije, zbor Omladinskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“. Bio je dirigent Kulturno umjetničkog društva „Jedinstvo“. Godinama je bio član povjerenstva na smotrama dječjih zborova. U samom početku svojega djelovanja u Rijeci bio je i dirigent tamburaškog orkestra OKUD-a „Vladimir Nazor“. Suradivao je s Kulturno-prosvjetnim društvom, odnosno Ustanovom „Ivan MatetićRonjgov“ od samog

osnivanja ove institucije. Višestruki je dobitnik nagrade „Ivan MatetićRonjgov“ za najuspješnija zborna ostvarenja nastala na temelju istarsko-primorskoga glazbenog izričaja, koji dodjeljuje spomenuta ustanova (Ruck, 2010).

Josip Kaplan zaokružio je svoju životnu priču 25. ožujka 1996. godine u Lovranu. Njegove skladbe danas se često izvode te se smatra najzastupljenijim riječkim skladateljem na koncertnim pozornicama (Duraković, 2009).

Kaplanov skladateljski opus obuhvaća široki spektar glazbenih vrsta.

Prema Grgurić i Marić (2012) među instrumentalnim djelima valja izdvojiti 16 skladbi za orkestar, 25 komornih skladbi, djela za solo instrument, 8 skladbi za harmonikaške sastave, 17 skladbi za tamburaški orkestar, ciklus za tamburaški orkestar Pjesma i ples 1 — 15. Bogat je i njegov doprinos vokalno-instrumentalnom stvaralaštvu. Napisao je 9 skladbi za jedan ili dva glasa uz pratnju jednog instrumenta, 18 skladbi za glas i zbor uz instrumentalnu pratnju, 11 skladbi za zbor uz pratnju klavira ili orgulja. U njegov vokalni opus spadaju 154 skladbe za mješoviti zbor, 35 skladbi za ženski zbor, 75 skladbi za muški zbor, 25 skladbi za klape, 25 skladbi za dječji zbor. Obogatio je glazbeno-scensko područje skladanjem glazbenog igrokaza u 3 čina pod nazivom „Pepeljuga“ i skladanjem alegorijske slike u 3 čina i 4 slike „Labudovo pero“. Kaplan je napisao i operu u 3 čina „Gljivarska zemlja“. Sveukupan broj skladbi koji se nalazi u njegovoj ostavštini je 430 međutim smatra se da je ukupan broj njegovih djela puno veći, čak 630. Zanimljivo je da od 1953. do 1966. nije napisao nijednu instrumentalnu skladbu te da se od 1966. do 1989. posvetio prvenstveno pisanju vokalnih skladbi. S obzirom na činjenicu da je vokalna glazba pogodno tlo za izražavanje domoljubnih tema, pretpostavlja se da se Kaplan za vrijeme Domovinskog rata, i nakon njega, odlučio za pisanje domoljubnih pjesama i višeglasnih obrada koje su bile aktualne u tom periodu (s naglaskom na crkvene pjesme). Također je bogat i njegov doprinos klavirskoj literaturi. Njegova najistaknutija pianistička djela su Dječji prizori i balada Matić poljana, Istarska impresija, Pjesme bez riječi te ciklus *Istarski kvadri* (Tomašek, 1986)

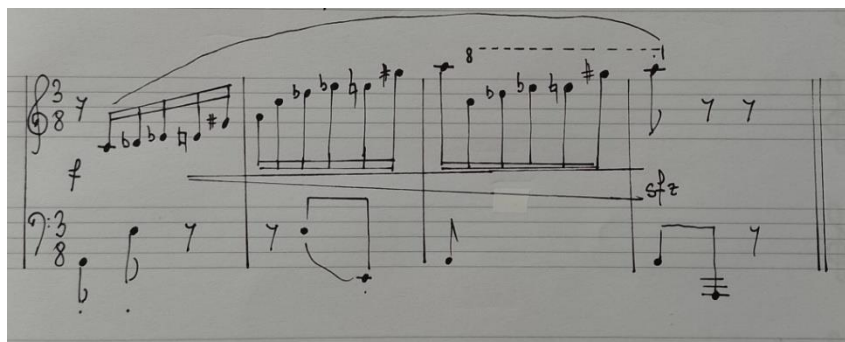
Istarski kvadri (1984.) ciklus za klavir, koji se sastoji od tri stavka *Allegro moderato-Lento-Allegretto grazioso*. Stavci se razlikuju po karakteru i tempu. Kaplan je djelo

napisao nadahnut istarskim pejzažima. Glazbenim slikama krajolika autor izražava svoja unutarnja raspoloženja te divljenje ambijentu kojem je djelo posvećeno.

Slika br. 2, Istarski pejzaž ulje na platnu, slikar Milan Dragija, 1954.

S obzirom da je završni rad dijelom i praktičan - na samoj obrani bit će odsvirani fragmenti iz prvog i drugog stavka te treći stavak u cijelosti, umjetnički naglasak bit će na trećem stavku ciklusa. Taj stavak je trodijelnog oblika (A,B,A'). Prvi A dio sadrži karakteristične fraze za istarsko podneblje. Fraze u A dijelu koncipirane su kroz nizove velikih i malih sekundi koje tvore istarsku ljestvicu. Ona je pod UNESCO-voim kulturnom baštinom. U 30-tom taktu kreće B dio koji sadrži polifono koncipirane linije. A i B dio se razlikuje po polifonoj strukturi. Repriza kreće u 59 taktu u kojem se identično ponavlja početni dio skladbe pa ga bilježimo s A'. A dio i A' razlikuju se u krajevima. Repriza A' dijela sadrži ljestvični niz karakterističan za istarsko podneblje te je premrežen velikim i malim tercama. Skladba završava unisono.

(Šesta stranica, t. 90)

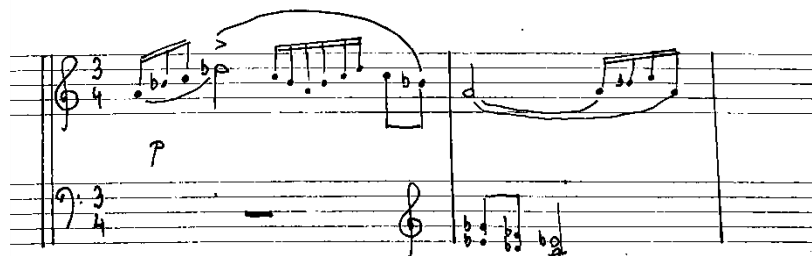
U Istarskim kvadrima, što će biti vidljivo i kroz praktičnu prezentaciju, elementi iz trećeg stavka pojavljuju se kroz cijeli ciklus.

UMJETNIČKA INTERPRETACIJA

Zlatar (2016.) nas uvodi u temu interpretacije na poučan i vrlo zanimljiv način. Autor knjige navodi objektivne komponente poput oblika nekog glazbenog djela. U prethodnom dijelu teksta naveden je oblik trećeg stavka ciklusa „Istarski kvadri“ koji se bilježi s A,B,A'. B dio je polifone strukture. On sadrži polifono koncipirane linije, a koje Kaplan piše po uzoru na višeglasne zbarske skladbe. Polifono koncipirane dijelove moguće je raspisati za zbor. U B dijelu korištenesu tehnike imitacije i komplementarnog ritma.

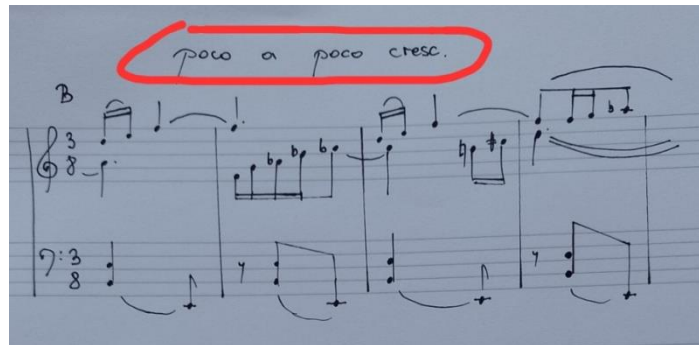
Dinamika i boja

Skladatelj tijekom prvog stavka pretežito koristi dvije dinamike, a to su *piano* i *forte* koje se međusobno isprepliću. Dinamika u blokovima pripada baroknom načelu. U prvom stavku ciklusa iznimno se pojavljuje umjereno glasna dinamika (*mf*). Ponekad se javlja i postupno pojačavanje ili postupno stišavanje (*crescendo* i *decrescendo*). Dinamika drugog stavka globalno je bazirana na ispjevanim frazama u rasponu između *piano* i *mezzoforte* dinamike. Iznimka je 20 takt u kojem se pojavljuje *forte* nakon kojeg nastupa reprizni dio početka. Od reprize javlja se isti notni materijal kao i na početku stavka međutim on je ovaj put napisan u *piano* dinamici.

(Treća stranica, t. 27)

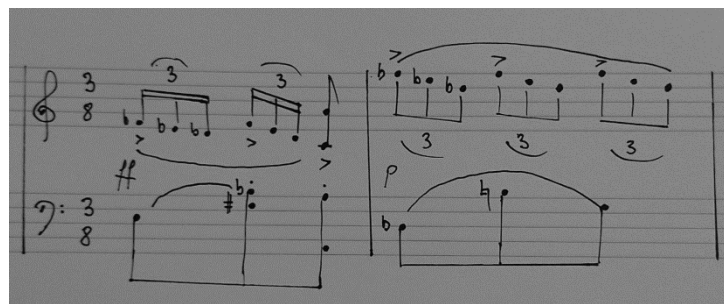
Unutar navedenog repriznog dijela priprema se atmosfera za početak trećeg stavka koji započinje u *forte* dinamici. Treći stavak pretežno je baziran na subito kontrastima između *forte* i *piano* ili *fortissimo* i *pianissimo* dinamike. Postupno pojačavanje zvuka označava *poco a poco crescendo*, koji nas postupnim pojačavanjem vodi do reprize kompozicije (A' dio). Prije A' dijela javlja se svojevrsna kulminacija, a dodatni vrhunac nalazi se u zadnja četiri takta kompozicije što je vidljivo u *crescendo* dinamici i završnom akcentu i *sforzandu* na zadnjoj teškoj dobi.

(Peta stranica, t. 46)

U knjizi na temu dinamike i boje Zlatar (2016.) govori da se glasnoća klavirskog zvuka smanjuje upola poslije udara batića o žicu. Naglašava se važnost povezanosti uha i ruke. Dodala bih da je važno raditi velike pokrete ruke i prstiju na ključnim mjestima, a na ostalim ih minimalizirati. Ta metoda naziva se redukcija i služi nam kao sredstvo ekonomičnosti.

Zlatar (2016.) govori da se prilikom izvođenja polifone strukture u razdoblju baroka koristilo ravnopravno vođenje glasova. Glavne karakteristike baroka su protok i motoričnost. Za ciklus „Istarski kvadri“ dinamika B dijela trećeg stavka postavljena je po baroknim načelima. Tijekom cijelog ciklusa prisutni su kontrasti između *forte* i *piano*, odnosno dinamika u blokovima.

(Četvrta stranica, t. 14)

Crescendo i *decrescendo* koriste se minimalno. U ciklusu *Istarski kvadri* ističu se nastupi tema. Dionicu koja ima funkciju teme potrebno je istaknuti svirajući ju glasnije od one druge, a istovremeno drugu dionicu sviramo tiše. Treća dionica ima funkciju pedalnog tona, nju također sviramo tiše od same teme.

Prvi stavak razlikuje se od od trećeg zato što obiluje dinamičkim kontrastima i njega bismo mogli nazvati „dramatski dio“ jer je tamo dinamika istaknutija komponenta.

Zlata (2016.) navodi da se boja klavirskog tona javlja u zvučnoj mašti izvođača i slušatelja. Posebno umijeće zahtjeva se od umjetnika koji mora kvalitetno obojiti (neutralan) klavirski ton.

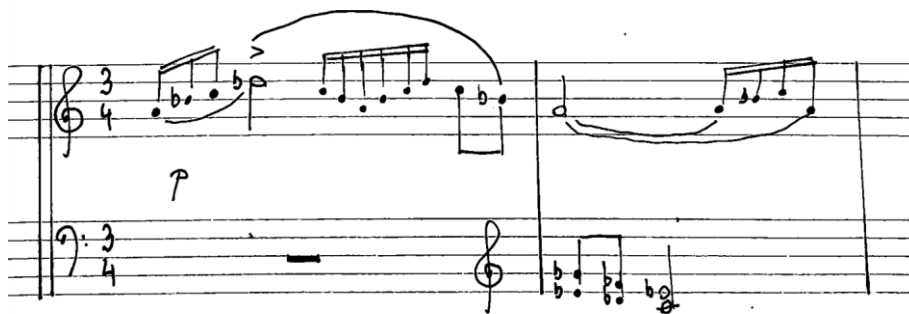

Potrebno je razmisliti na koji način ćemo obojiti koji ton. Neke tonove moguće je oblikovati pomoću dinamike, a kod drugih može se koristiti pedal kao sredstvo kolorita. Bitno je osjećati cijelu paletu tonova kod samog izvođenja kako bi napravili kontrast između svjetlijih i tamnijih tonova-mekših i oštrijih.

Puls i tempo

Tempo je brzina izvođenja neke skladbe s obzirom na trajanje osnovnih metričkih jedinica–doba.Puls jest unutarnji osjećaj protoka tijekom izvođenja nekog djela. Prilikom određivanja tempa najbitnije je unaprijed promisliti koji je željeni tempo, a poželjno je i otpjevati neke fraze. Izbor tempa u ovom ciklusu jako je važan s obzirom da svaki od tri stavka ima svoj tempo (*Allegro moderato*, *Lento* i *Allegro grazioso*). Prvi stavak djela „Istarski kvadri“ nosi naziv „*Allegro moderato*“. On označava umjeren tempo, ne prebrz. Nasuprot prvom stavku treći stavak sadrži i oznaku za karakter, a to je *gracioso* što označava „dražesno, ljupko, „umiljato“, a tempo ovog stavka je živ i pokretljiv. Treći stavak najmotoričniji je u cijelom ciklusu i predstavlja kulminaciju.

Za razliku od prvog i trećeg stavka tempo drugog stavka je *lento*. Drugi stavak ima sitnije notne vrijednosti poput kvintola i septola putem kojih se očituje pokretljivost stavka. Uz njih stavak je obogaćen različitim ornamentima i ukrasima. Tempo drugog stavka omogućava ispejavanje i slušanje svih fraza.

(Treća stranica, t. 27)

U prvom stavku javlja se punktirani ritam i triole te je zbog njihove pojave ključno pravilno postaviti puls. U trećem stavku jedinica mjere je osminka te stavak također obiluje triolama.

Agogika

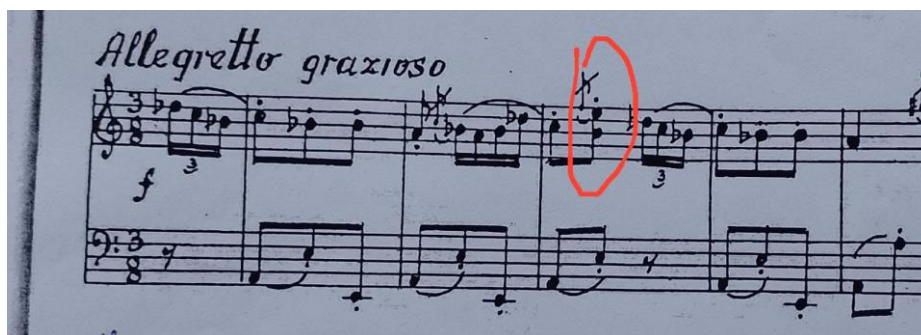
Agogika bi se trebala u klavirskoj nastavi prezentirati na logičan način jer manje smeta točno ritamsko i metričko sviranje nego sviranje neuvjerljive i nestilske agogike. Ona označava usporavanje, ubrzavanje i zadržavanje tempa. U prvom stavku ciklusa „Istarski kvadri“ potrebno je promotriti agogičku oznaku *ritardando* na kraju prvog stavka, koja se proteže kroz zadnja dva takta prvog stavka i označava postepeno usporavanje tempa.

(Druga stranica, t. 23)

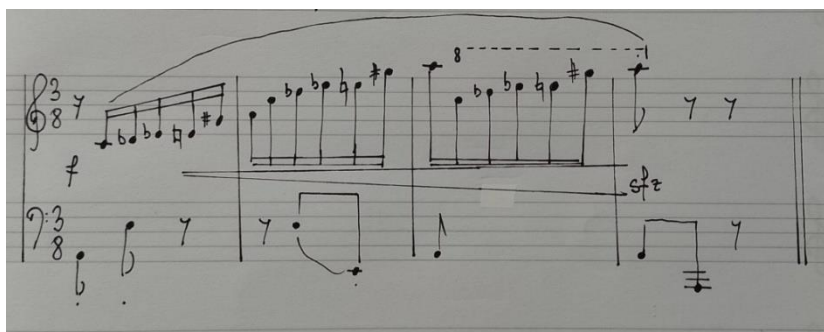
Akcentuacija

U ciklusu se pojavljuju interval čiste kvarte koji je dodatno naglašen akcentom gotovo svaki puta kada se pojavljuje.

(Četvrta stranica, t. 3)

U 90 taktutredćeg stavka postiže se posebna vrsta napetosti i išćekivanja sa *crescendo* dinamikom, koja vodi do akcenta *sforzando*. On ima funkciju iznenađenja slušatelja zato što nastupa snažno i vrlo glasno

(Šesta stranica, t. 90)

Artikulacija

Treći stavak je u artikulacijskoj suprotnosti s prva dva stavka, tamo se javlja *staccato* artikulacija koja nije karakteristična za prva dva stavka. Artikulacija prvog stavka postavljena je putem *legato* fraza, a tonovi se povremeno imitativno pojavljuju kroz različite glasove. Artikulacija drugog stavka zasnovana je na dužim legato frazama. Treći stavak je artikulacijski kontrastan prvom i drugom. Treći stavak sadrži karakterističan puls i pretežno se bazira na *staccato* artikulaciji i dužim frazama. Obiluje komplementarnim ritmom među glasovima. U literaturi često se koristi figura „dvije note pod lukom“. Takva artikulacija označava da su obje note jednake dužine, ali razlikuju se naglaskom. Artikulacija dvije note pod lukom vidljiva je u „dramatskom dijelu“ prvog stavka, a zanimljivo je da se tamo koristi na način da je prva nota pod lukom nenaglašena, a druga naglašena.

Fraze

Za svaku frazu potrebno je uočiti njen uspon, vrhunac i pad. Struktura fraza u prvom stavku relativno je kratka. Zbog čestih imitacijskih postupaka fraze su često ulančane i nadovezuju se jedna na drugu.

(Prva stranica, t. 13)

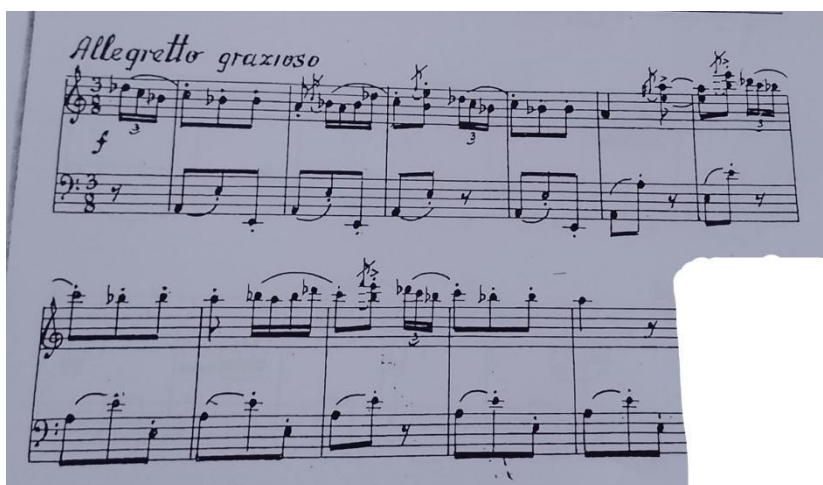
Prvi stavak sadrži dvotaktne ili četverotaktne fraze, ovaj stavak obiluje i zanimljivim melodijskim kretanjima koja su široka i koloritno ispunjena te dinamički

obojena. Od 13. takta struktura fraza sastoji se od više manjih fragmenata koji kroz međusobnu povezanost čine cjelinu.

U drugom stavku zbog sporijeg tempa unatoč lukovima koji su često napisani od jednog i pol takta umjetnik treba tražiti šire cjeline i graditi fraze od po nekoliko taktova.

Fraza je misaona cjelina, a u trećem stavku se pojavljuje u formi 6+5 taktova što čini cjelinu od 11 taktova.

(Četvrta stranica, t. 1)

U 38 taktu kreće fraza od osam taktova, a to se najprije vidi u gornjem

(h1-f2), nakon toga u donjem glasu (h-a1). Ovdje svaki glas iznosi temu te se koristi imitacijski postupak. U reprizi 3. stavka izuzetak su zadnja četiri takta. Oni su u formi pasaža koji vode do *sforzanda* te do završetka ciklusa.

Pedalizacija

Pedal se koristi tako da se odsluša svaki ton, svaka boja, harmonija i fraza. Harmonija je osobito važna jer ona direktno utječe na korištenje pedala jer se pedal mijenja prilikom promjene harmonije. Također, treba pripaziti kod pojave intervala sekunde kako bi zvuk ostao čist i da ne bi zvučao neuredno i mutno. U prvom stavku

ciklusa koristi se legatopedal dok je u drugom stavku pedal u funkciji boje, u trećem stavku može se koristiti akcentirajući pedal.

ZAVRŠNI DIO OSVRTA

Ovim radom pokušala sam približiti skladatelja Josipa Kaplana i njegov opus mladima. Njegov je skladateljski rad bio usredotočen na tradiciju. S obzirom na činjenicu da je nakon Drugog svjetskog rata djelovao u Istri i na Kvarneru, posvetio je svoje djelovanje stvaranju djela koja se temelje na istarskoj ljestvici i njenim karakteristikama. Njegov skladateljski opus je osebujan. Kaplan je ciklus „Istarski kvadri“ napisao nadahnut istarskim pejzažima. Ciklus sadrži karakteristične fraze za istarsko podneblje i sadrži karakteristike istarskog modusa. Navela sam u radu i mnoge vrlo važne činjenice vezane uz temu interpretacije te ih potkrijepila činjenicama iz knjige Jakše Zlatara. Dala sam osvrt i svoje viđenje na najvažnije karakteristike koje se tiču ritma, metra, tempa, pulsa i agogike. Uz njih analizirane su i interpretacijske oznake poput dinamike, artikulacije, fraza, pedala, agogike, akcenata, itd. Cilj je bio da sve o čemu se piše bude potkrijepljeno primjerima iz ciklusa kako bi djeca i drugi mladi umjetnici mogli lakše razumjeti ovo djelo, a i neka druga djela koja sadrže slične elemente temeljene na tradicijskoj glazbi (Istre).

ZAHVALE

Posebno bih se zahvalila mentorici, umjetničkoj savjetnici Vesni Ivanović Ocwirk koja je svoje znanje nesebično prenosila na kolegiju „Klavir“. Uljepšala je moj studij pozivima na klavirske manifestacije koje će zauvijek ostati u pozitivnom sjećanju.

U velikoj mjeri mi je pomogla komentorica Lada Duraković, izv. prof. dr. sc koja je radila sa mnom sa velikom pažnjom i na poseban način doprinijela uspješno napisanom završnom radu.

Ovim putem bih se zahvalila i profesorima Luki Demarinu i Juraju Marku Žerovniku što su dodatno radili teoretski dio gradiva sa mnom kako bi završni rad bio finaliziran.

LITERATURA

Zlatař,J. (2016). Uvod u klavirsku interpretaciju 2. prošireno izdanje. Zagreb:JakšaZlatař,Laginjina 9, Zagreb

Duraković, L. (2010). Pulske godine Josipa Kaplana (1949.-1959.). U: D. Grgurić, M. Marić (ur.), Zbornik radova sa Znanstvenog skupa u povodu 100. obljetnice rođenja Josipa Kaplana Rijeka, 23. listopada 2010 (str. 29-46). Viškovo: Ustanova „Ivan MatetićRonjgov“, 2012.

Duraković, L. (2009). Josip Kaplan. Istrapedia online <https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/1370/kaplan-josip> (15.7. 2023).

Grgurić, D. i Marić, M. (2012). Propitivanje recepcije skladbi Josipa Kaplana. Artimusices : hrvatski muzikološki zbornik, 43, str. 189 – 202.

Ruck, L. (2010). Pulske godine Josipa Kaplana (1949.-1959.). U: D. Grgurić, M. Marić (ur.), Zbornik radova sa Znanstvenog skupa u povodu 100. obljetnice rođenja Josipa Kaplana Rijeka, 23. listopada 2010 (str. 29-46). Viškovo: Ustanova „Ivan MatetićRonjgov“, 2012.

Tomašek, A. (1986). Josip Kaplan: skice umjetničkog portreta. Izbor iz zbornih kompozicija Josipa Kaplana. Zagreb-Poreč-Ronjgi: Kulturno-prosvjetni sabor Hrvatske, Narodno sveučilište Poreč, Kulturno-prosvjetno društvo "Ivan MatetićRonjgov"

https://www.google.hr/search?q=pejza%C5%BE+istre&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwio1ffNy5_AhWKMewKHZXPBGwQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1482&bih=714&dpr=1.25#imgrc=nyTg9dl5sOQXTM

https://www.google.com/search?sca_esv=563180349&rlz=1C1CHBF_hrHR837HR837&q=paleta+boja&tbn=isch&source=Inms&sa=X&ved=2ahUKEwiLockM6paBAxXDj_0HHbtsBAYQ0pQJegQIDBAB&biw=1366&bih=652&dpr=1#imgrc=QC2FDru_5hqZhM&imgdii=LOZYBNn28ttezM

SAŽETAK

Cilj ovog završnog rada je predstaviti život skladatelja Josipa Kaplana i navesti njegov skladateljski opus. Ciljana skupina kojoj se nastoji predstaviti ciklus su djeca i mladi u školskim institucijama. Fokus je izvedba je na klaviru. Podacima iz knjige Jakše Zlatara bit će potkrijepljena izvedba. Zlatar navodi glazbene parametre poput dinamike, boje, tempa, pulsa, agogike, akcentuacije, artikulacije i fraziranja kojima obiluje ciklus „Istarski kvadri“. Autor djela bio je nadahnut istarskim pejzažima prilikom pisanja ovog ciklusa, a djelo obiluje karakteristikama Istre poput istarske ljestvice. Ona je pod UNESCO-voim kulturnom baštinom. Naziva se još i tonski niz ili modus te se sastoji od velikih i malih sekundi. Opseg joj je interval velike sekste. Unutar opsega istarske ljestvice ističe se interval tritonus koji je osobito naglašen u ciklusu. Izlaganje je koncipirano kao spoj teorije i prakse, a bit će približeno čitatelju putem velikog broja primjera i slika. „Istarski kvadri“ ciklus je koji se sastoji od tri stavka redom Allegro moderato-Lento-Allegretto grazioso. Ključno je odabrati svakom stavku ispravan puls, tempo i karakter jer se upravo po tim karakteristikama stavci razlikuju. Drugi stavak napisan je kao veliki kontrast prvom i trećem. Allegretogracioso naziv je trećeg stavka kojem je odlika gracioznost i ljupkost. Taj stavak je trodijelnog oblika, napisan u formi A B A'.

SUMMARY

The aim of this final thesis is to present the life of the composer Josip Kaplan and state his compositional opus. The target group to which the cycle is presented are children and young people in school institutions. The primary focus is performance on the piano. Data from Jakša Zlatař's book will support the performance. Zlatař states musical parameters such as dynamics, color, tempo, pulse, agogics, accentuation, articulation and phrasing that abound in the „Istarski kvadri“ cycle. The author of the work was inspired by Istrian landscapes when writing this cycle, and the work is full of Istrian characteristics such as the Istrian scale, which is under the UNESCO cultural heritage. It is also called a tonal sequence or *modus* and consists of major and minor seconds. Its range is the interval of a major sixth. Within the scope of the Istrian scale, the tritone interval stands out, which is particularly emphasized in the cycle. The presentation is designed as a combination of theory and practice, and will be brought closer to the reader through a large number of examples and pictures. „Istarski kvadri“ is a cycle consisting of three parts in the order *Allegro moderato-Lento-Allegretto grazioso*. It is crucial to choose the right pulse, tempo and character for each item, because these characteristics are what makes the movement different. The second movement is written as a big counter to the first and third. *Allegretto grazioso* is the name of the third movement, which is characterized by grace and loveliness. That item has a three-part form, has a cheerful character and is written in the form A B A'.